

Liet izhaja vsak dan
3 mesece L. 22.—
6.50 vč.—
v široki 1 kolo
nove, zahvale, posila
Oglas na prvi strani L. 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravitelstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravitelstvu. Rokopisi se ne vračajo. Nežrkanirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Proglas voditeljev bivše Delavske zveze

Ta proglas je brez dvoma najzanimivejši notranjepolitični dogodke v zadnjih mesecih. Kot smo čitatelje že obvestili, označuje razni listi nastop voditeljev nekdanje močnega socialistične splošne delavske zveze kot spreobrnitev. Azzimonti, Calda, Colombino, Dragona, Miglione, Reina in Rigola, ki so podpisali omenjeni proglas, dalje vsi ostali organizatorji, ki se tu di strinjajo z njimi, bi bili torej spokorjeni grešniki in njihov proglas nekako javno kešanje.

Ce si natančneje ogledamo to listino, opazimo res, da vsebuje nekatera mesta, ki se lahko označijo kot spreobrnitev. To velja glede onega mesta v proglasu, kjer govorijo o enotnosti nekdanje propagande Splošne delavske zveze, katere enostavnost je obstojala v tem, da je bila vse sindikalno gibanje usmerjeno le v smislu razrednega boja ter upoštevanja enega samega činitelja proizvodnje. «Naglašamo — pravi proglas na tej točki — da proizvodnja ni plod samega ročnega dela in da torej obstoja vzajemnost med različnimi činitelji socialno koristne proizvodnje; in sicer brez škode glede borbe za obrambo razrednih interesov. Ta stavek pomeni v praksi, da je treba priznati, da mora imeti razredna samopomoč delavcev in podjetnikov gotove meje».

Jedro proglasa pa ni v tem in vsak način značilen stavku. Tudi o tem, ali je to v resnici spreobrnitev, bi se dalo razpravljati, če se pomisli, da je bila Splošna delavska zveza vedno v rokah bolj reformističnih socialistov, katerih program bi se ne mogel označiti s stavki, ki bi se bogve kako razlikovali od gori navedene formule. Zanimivo proglasa voditeljev bivše Splošne delavske zveze je marveč v onih stvkih, s katerimi zavzemljejo stališče napram obstoječemu uradnemu sindikalizmu. «Fašist. režim — pravijo — je resnično dejstvo — in resnična dejstva je treba upoštevati. Ta resničnost se je izčimila tudi iz naših načel, katere so se naričila. Sindikalna politika fašizma, na pr. je v gotovih pogledih enaka naši. Mi smo se strinjali z liberalno državo, ko se ta ni vikalala v gospodarsko delovanje. Sedaj lahko imamo vse močnejše pridržke glede načina in cilja fašistovskega poseganja v to delovanje, toda ker se to poseganje vsi, je v našem interesu, da zasledujemo od blizu njegov razvoj. Fašizem je napravil zakon o kolektivnih delovnih odnosih, ki je gotovo držen. V tem zakonu so sprejeta načela, ki so tudi naša. Za časa liberalne države na eni strani in za časa, ko so delavci odklanjali priznanje države, na drugi, se tak zakon ni dal predlagati.

Fašistovska revolucija je preselila gordijski voz in mi moramo vzeti to za znanje. V vseh delelah, kjer se je izvedlo poseganje države v gospodarstvo, se je storilo nekaj podobnega pravnemu sindikalizmu in delovnemu sodstvu, in v Rusiji bolj nego kjerkoli drugje. Torej nikake načelne opozicije z naše strani proti tem reformam».

V teh stvkih je torej zanimivo jedro omenjenega proglasa. Zanimivo je to jedro predvsem s psihološkega stališča. Ako pomislimo, da je fašizem uničil ono nekdanjo takšno ponosno zgradbo, ki je štela nad milijon organiziranih delavcev in ki je bila v glavnem delo na proglasu podpisanih organizatorjev in njihovih sodelavcev, njihovo življenjsko delo, potem se mora zdeti njihova pobuda nerazrešljiva uganaka. Le če vzamemo voditelje bivše Delavske zveze kot do abstraktnosti nesebične sindikalne idealiste, katerim je le do izvajanja sindikalizma ne glede na to, kdo ga izvaja, postane njihov nastop razumljiv. In kot take se tudi predstavljajo v svoji poslanici.

Vsaka revolucija, naj jo spremljajo kakršnekoli druge lastnosti, ustvari nekaj trajnega, nekaj v splošnem dobrega, kar ostane. Grozote in komunizem ruske revolucije so takorekoč že minili, a ostanejo njene trajne pridobitve kot so agrarna

reform, poddržavljenje zun. trgovine, dvodelnost ustave (državna in narodna) itd. Ako iščemo v fašisti. revoluciji slične trajne pridobitve za Italijo, potem moramo najti ravno v sindikalizmu podobne socialni napredek. Take revolucionarne pridobitve pa ne interesirajo samo stranke, ki je revolucijo izvedla, temveč vse, ki imajo od njih kako korist, in vsi sloji, ki so prizadeji, prispevajo k uspehu reform, ne da bi se identificirali z revolucionarno stranko. Tako vidimo v Rusiji, da šteje vladajoča stranka le peščico pravih pristavev, medtem ko je glavna opora vlade v takime-novanih «neopredeljenih», delavcih in kmetih, ki so brez stranke, ki niso komunisti, ki pa podpirajo vse reforme, katere priznavajo za koristne (tako kmetje delitev zemlje itd.).

Na podobno stališče so se postavili sedaj voditelji bivše Splošne delavske zveze. Kot pristi sindikalizma sploh, v katerem vidijo obliko bodoče socializacije gospodarstva, se ne čujejo dezinteresirani glede usode sedanega sindikalizma, temveč ga hočejo podpirati, ne da bi radi tega pristopili k fašizmu. V praksi nameravajo vršiti svoje sindikalno delo v obliki kritik in teoretičnega proučevanja sindikalnega vrašanja. V ta namen bodo izdajali sindikalistično revijo in obenem se obnovi genovški list «Il Lavoro».

Zdi se, da bo Mussolini pristal na to «kulturno» sodelovanje bivših socialističnih organizatorjev.

Seja ministrskega sveta

RIM, 4. Pod predsedstvom načelnika vlade on. Mussolinija se je sestel ob 10. uri ministrski svet v palači Chigi.

On. Mussolini je podal poročilo o odnosih med Italijo in inozemstvom ter o notranjem položaju, ki je prav zadovoljiv.

Tekom nadaljnjih razprav je bila odobrena cela vrsta predlogov, ki se nanašajo na razne resortne zadeve. Sprejet je bil načrt za kr. odlok, s katerim se zunanji minister pooblašča, da predloži parlamentu v svrhu ratifikacije prijateljsko in arbitražno pogodbo, sklenjeno med Italijo in Nemčijo. Ministrski svet je razpravljal tudi o izpremembah v diplomatski službi.

Odobrene so bile nekatere izpremembe in dopolnila k sedaj veljavnim zakonskim predpisom glede vprašanj, ki se nanašajo na zdravje v splošnem. Sprejet je bil pravilnik za izvajanje zakona glede proizvajanja in razprodajanja zdravil.

Ministrski svet je sklepal tudi o odpuščanju in o vprašanju povišanja plač občinskih in pokrajinskih nameščencev.

Na predlog ministrskega predsednika je bil odobren načrt za ustanovitev čina načelnika glavnega generalnega štaba za vojsko; načrt za pravilnik o rekviriranju civilnih letal; načrt za ukrep, ki se nanaša na dopolnilno konvencijo glede podaljšanja zrakoplovne proge Benetke-Dunaj do Rima.

Na predlog pravosodnega ministra je bil odobren načrt za podaljšanje veljavnosti porotniški list iz l. 1926. za leto 1927; podaljšanje nekaterih rokov za vpis v seznam inženirjev in arhitektov; podaljšanje roka glede sistematizacije notarskih mest v pokrajinah, ki so bile priključene Italiji. Ker se nekateri notarji v novih pokrajinah niso prijavili še k izpitu in italijanščine, predpisanim v odloku-zakonu z dne 10. januarja 1926, in niso tega storili iz upravičenih razlogov, je min. svet sklenil podaljšati rok, ki je bil določen v omenjenem odloku-zakonu.

Seja je bila zaključena ob 13. uri.

Pomisleki glede spreobrnitve bivših organizatorjev Splošne delavske zveze

RIM, 4. (Izv.) Rimska «Tribuna» se vrača k izjavi bivših organizatorjev Splošne delavske zveze, toda že ne več z izrazi zadovoljenja njihove spreobrnitve, ampak z gotovimi pomisleki.

«Izjava bivših zvezarjev», pravi rimski list, «je bila sprejeta z veliko objektivnostjo od fašistovskega tiska, ki nalašč ni spomnil na preteklost bivših zvezarjev. Zamolčal je tudi nji-

hovo nedavno prošlost, ko so rovarili v amsterdamski internacionali in v ženevskem uradu dela proti fašistovskemu sindikalizmu. Toda molčanje nikakor ne pomeni še pozabljenja. Fašizem si lahko dovoli sprejemati v goste, vsposabljati in pomagati k zopetni obnovi, toda on ostane vsoeno fašizem. Fašizem je premagal z lastno silo in ne z dovoljenjem ali privoljenjem drugih dobo polemik in zato hoče biti neomejen gospodar položaja. Nekateri listi pa pripisujejo izjavi čezmerno značilnost in priobčujejo razgovore bivših zvezarjev, v katerih si ti poslednji lastijo nekaj poseben vpliv na delavske množice. Postopanje onih listov je zgrešeno. Ne smejo pretiravati pomena dogodka. Z njim ne pričena nikaka nova doba in še manj nova stara doba.

Pripravljeni smo molčati o preteklosti samo pod pogojem, da bo preteklost pozabljena in izbrisana.

Držimo se torej izjave, čarkajmo, da se določi delokrog, v katerem nameravajo Zvezarji razvijati svojo delavnost, ne delajmo v škodo zvezarjev samih s tem, da mobiliziramo v njihovo korist vso njihovo nekdanjo zoperno družino. Zgoditi bi se namreč znalo, da bi si vsi ne ravno maloštevilni socialisti med uradnim v finančnih, bančnih, industrijskih in drugih podjetjih, ki so se prilagodili ter ostali na svojih mestih, domisljali, da so v obliki nekega novega pomirjenja zopet došli na površje njihovi stari nepozabljeni tovariši, kar se nikdar ne bo zgodilo. Fašizem je in ostane zvest samemu sebi, zlasti v svojem delovanju med veliko delavsko množico po mestih in na deželi, je in ostane nasproten vsem oblikam takozvane reakcije, toda ravno tako je in ostane nasproten vsem oblikam socialne demokracije. Ostati hoče pridobitev in last italijanskega ljudstva. Da se razumemo!

Kakor zatrjuje «L'Informazione della Stampa», je odposlal bivši socialistični poslanec Bozzi, ki je član upravnega odbora razpuščene Splošne delavske zveze in ki se je oddaljil iz Italije, enemu izmed spreobrnjenih organizatorjev ostro protestno noto, v kateri ostro obsodja izjavo zvezarjev.

Štirje komunisti aretirani

rad prevarne propagande
TURIN, 4. (Izv.) Orožniki v Mon-grando (Biello) so aretirali štiri komuniste, ki so izdajali in razdeljevali med tamkajšnjim delavstvom listič «Glas mladine». Aretiranci so: 22 letni uradnik Maritano Graziano, njegova 22 letna ročenska Giorgia Rossetti, 55 letni Franc Rossetti in njegova hči 24 letna Aurora Rossetti. Aretiranci se bodo morali zagovarjati pred posebnim tribunalom za obrambo države radi razširjanja prevratne propagande.

Seja vodstva fašistovske stranke

RIM, 4. (Izv.) Danes ob 17. uri se je vršila v palači Chigi pod predsedstvom vladnega načelnika on. Mussolinija napovedana seja vodstva fašistovske stranke. Kakor smo že včeraj poročali, je razpravljalo vodstvo fašistovske stranke na svoji današnji seji o vprašanju uvrščenja organizacij državnih uslužbencev, ki nudijo svojim članom samo kulturne in socialne pomoči. Sklenjeno je bilo, da ostanejo dotične organizacije podrejene direktno vodstvu stranke. Seja strankinega vodstva je trajala do 21. ure.

Kdo bo videški poteštati

RIM, 4. (Izv.) Predsednik vlade bo predlagal kralju, da imenuje za videškega poteštata poslanca on. Russo.

Grof Bandini pri kralju

RIM, 4. (Izv.) Danes jutraj je sprejel kralj grofa Karla Bandinija, ki mu je izročil krasen pergament z udanostno izjavo tuniških Italijanov. Grof Bandini se je ravnokar povrnil iz Tunisa, kjer je držal pod okriljem društva Dante Alighieri med tamkajšnjimi Italijani celo vrsto predavanj.

Princ Pavel srbski v Rimu

RIM, 4. Sinoči je prispel iz Firenc v Rim jugoslovanski princ Pavel. V dvornem avtomobilu se je odpravil v dvorec Savoia. Tekom svojega bivanja v Rimu bo gost italijanske kraljevske dvojice.

Kamenov pri on. Mussoliniju

RIM, 4. Novi ruski poslanik pri Kvirinatu g. Kamenov je posetil sinoči ministrskega predsednika on. Mussolinija.

Tekom prihodnjega tedna bo Kamenova sprejel kralj v avdi-jenci.

Odredbe francoske vlade glede vizuma suspendirane

RIM, 4. (Izv.) Francosko poslanstvo v Rimu sporoča, da so najnovejšje odredbe francoske vlade, s katerimi je bil za tujece zopet vveljavljen vizum na potne liste, do novih določb suspendirane.

Turin in brezposelnost

TURIN, 4. (Izv.) Z ozirom na govorice, da brezposelnost vedno bolj narašča, zatrjujejo tukajšnji krogi, da te govorice ne odgovarjajo resnici. Ker je bil pred kratkim ustanovljen mednarodni kartel med proizvajalci umetne svile, je pričela italijanska družba zopet najemati delavce. Dosedaj je bilo znova nastavljenih okrog 1000 delavcev.

Uzunovičeva vlada dobila zaupnico

s 148 glasovi na včerajšnji seji narodne skupščine

BEograd, 4. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je bila izredno živahna ter je bila prva seja po sestavi nove vlade. Radi tega se je pričakovalo, da bo na njej došlo do glasovanja o zaupnici vladi. Radikali so se go sklicali nenadoma, tako da poslanci opozicije iz oddaljenih krajev niso mogli pravočasno priti v Beograd. Z ozirom na to, da opozicija ni bila organizirana, so vladni pristasi mogli vladi izglasovati zaupnico. Pri glasovanju pa je za vlado padlo le 148 glasov, to je za 10 manj, nego zahteva normalna večina.

Pred sejo narodne skupščine je bil Uzunović na dvoru ter mu je kralj pri tej priliki podpal ukaz, s katerim se za zastopnika ministra za vere imenuje minister za pravosodje dr. Milan Srškić, za zastopnika poštneega ministra pa minister za izenačenje zakonov Joca Jovanović.

Na seji narodne skupščine je poslanec dr. Grisogona stavil nujni predlog, da se ustanovi parlamentarni odbor za zunanje stvari. Vladna večina pa je ta predlog odklonila. Seja narodne skupščine je bila obiskana precej dobro. Predvsem se je pričakovalo, da bo Uzunović v imenu vlade podal kako izjavo o zunanjem položaju, vendar pa Uzunović tega ni storil. Prihodnja seja narodne skupščine bo v četrtek 10. t. m. Ta dan se prične proračunska debata, ki bo trajala do konca marca. Kakor se doznava iz vrst radikalov, so se poslanci Jugoslovanskega kluba baje obvezali, da bodo glasovali v narodni skupščini za netunske konvencije.

BEograd, 4. (Izv.) Seja narodne skupščine je potekla takole: Najprej se je sporočilo narodni skupščini, da je finančni odbor dokončal svoje delo glede državnega proračuna o dogodkih in izdatkih za finančno leto 1927-28. Sporočilo se je tudi oddvojeno mišljenje Demokratske zajednice in Samostojnih demokratov. Po nekaterih formalnostih je bil prečital nujni predlog poslanca Agatonovića o nošnji orožja.

Notranji minister je nujnost odklonil, na kar se je vršilo glasovanje. Za nujnost so glasovali vsi člani opozicije, proti predlogu pa je glasovala vladna večina. Pri-sotnih je bilo 251 poslanec. Od-sotnih pa 64. Opozicija je dobila 103, vladna večina pa 148 glasov. Ker je bila nujnost odklonjena, je narodna skupščina prešla na nujni predlog dr. Grisogona, ki je zahteval, naj se sestavi parlamentarni odbor za zunanje stvari. Po debati je bil predlog dr. Grisogona odklonjen z glasovi vladne večine.

Radičević oložil obtožbo proti notranjemu ministru Maksimoviću

BEograd, 4. (Izv.) Danes zvečer je radičevski klub dokončal svojo obtožbo proti notranjemu ministru Boži Maksimoviću, v kateri zahtevajo naj se minister Boža Maksimović obtoži po zakonu o ministrski odgovornosti, ker je duševno povzročil veliko število nezakonitosti, izvršenih po političnih organizacijah in oblastih in po direktivah notranjega ministra v času pred volitvami v oblastno skupščino. Ker je radičevcem primanjko-

valo 50 potrebnih podpisov, so prosili Demokratsko zajednico, Hrvatske federaliste in zemljoradnike, naj obtožbo sopodpišejo. Zemljoradniki so njihovo obtožbo podpisali, Demokratska zajednica pa je podpis odklonila z motivacijo, da obtožba niti po svoji obliki, niti po svoji vsebini ni taka, da bi jo mogla podpi-sati. Na pisemno ponudbo radičevcev so Hrvatski federalisti odgovorili, da so njihov klub v načelu pridružuje vsaki obtožbi proti ministrom, ki kršijo zakone, posebno pa, ako kršijo volilno svobodo, čudijo pa se, da radičevci obtožujejo ministra Božo Maksimovića samo radi kršitve pri zadnjih oblastnih volitvah.

Zanimivo je, da radičevci niso prosili za podpis svoje obtožbe niti Samostojnih demokratov niti skupine dr. Nikića. Zvečer so svojo obtožbo predložili narodni skupščini.

Izpremembe v jugoslovanski diplomatski službi

BEograd, 4. Jugoslovanski poslanik v Rimu Baludžić je premeščen v Berlin; sofijski poslanik Rakić premeščen v Rim; Vukmirović je imenovan za generalnega konzula v Zadrju; Milanović, tajnik jugoslovanskega poslanstva v Rimu, je pozvan v ministrstvo v Beograd; Petrović, podkonzul v Zadrju, je imenovan za tajnika poslanstva v Bernu.

Dogodki na Kitajskem

Stališče Anglije in Italije

LONDON, 4. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki je razpravljal o položaju na Kitajskem. Položaj na Kitajskem je za Anglijo precej napleten, ker sta proti pošiljanju angleških čet protestirali obe

vladi, južna in severna, vsled česar zna priti do sporazuma med vladama. Položaj postaja vedno bolj težaven, ker so nekateri predstavitelji raznih držav izjavili, da odklanjajo vso odgovornost glede posledic, ki bi jih utegnili povzročiti pošiljanje angleških čet. Z druge strani pa je neobhodno potrebno za Anglijo, da štiti svoje državljane na Kitajskem. V Londonu vlada sedaj splošno mnenje, da obstoja med Japonsko, Rusijo in kitajskimi nacionalističnimi krogi sporazum. Napram Japonski seveda ni mogoče ničesar podvzeti, ker je njeno diplomatično postopanje popolnoma korrektno. Kar se pa Rusije tiče, prevladujejo govorice, da namerava angleška vlada pretrgati odnose s sovjetsko vlado ter preklicati angl.-ruski trgovinski dogovor. Poleg tega je treba opozoriti na okolnost, da hoče ameriška vlada postopati popolnoma na lastno pest.

Dober vtis pa je napravila v Londonu vest, po kateri baje izjavlja italijanska vlada v spomenici, ki bo v kratkem objavljena, da se pridružuje Angliji v obrambi evropskih interesov na Kitajskem ter da bo podvzela tozadevne mere.

Konec revolucije na Portugalskem

LISBONA, 4. (Izv.) Listi sporočajo, da so se vstasi brezpogojno vdali četam polkovnika Lopeza. Vladnim četam je poveljeval osebn sam vojni minister, kateremu se je posrečilo vkorakati v Oporto, še predno so tjakaj prispele druge vladne čete.

Vstasi so bili primorani se vdati, ker so bili popolnoma obkoljeni. Dosedaj ni še znano, ako je došlo med vstajo do kakšnega krvoprelitja.

DNEVNE VESTI

Osebnostne izkaznice

Izkaznice o istovetnosti je pričelo izdajati gorško županstvo. Dobé se na magistratu soba št. 35. Prinesti se mora s seboj 3 fotografije. Kdor ni poznan na magistratu, naj pripelje s seboj človeka, prijatelja, ki ga tam poznajo, da potrdi istovetnost osebe. Ne bomo naštevati dolge vrste oseb, ki neobhodno nujno rabijo osebnostne izkaznice od vseh vrst loencarjev pa do trudnega potnika, ki hoče spati v hotelu. Vsi jo rabijo. Posebno prve mesece bodo oblasti povsod, po vlakih, javnih lokalih, na cestah kontrolirale, ali imaš izkaznico. Kdor torej noče pre-spati noč v kehi radi ugotovitve osebnostne istovetnosti, naj si čim prej priskrbi izkaznico.

Izseljevanje v Francijo

začasno otežkočeno

Izseljeniški urad za beneške pokrajine v Vidmu nam sporoča, da je ustavljeno vsako nabiranje delavcev za Francijo, kar vladajo tam sedaj silno slabe delovne razmere. Brezposelnih je preko milijon ljudi in mišlja vlada na to, kako bi precejšnje število inozemskih delavcev vrnila v njihove države. Vpeljane so že omejevalne odredbe glede naselitve tujih delavcev.

Nehesna znamenja v letu 1926.

Ako bi Bork spisal ta roman iz leta 26, bi se mu še ranjki čuk na palci smejali, ker je bilo celo preteklo leto težavno in se ni sploh ničesar videlo. V zgodnjem srednjem veku je bilo pa drugače in zate bodo lažne naročniki Gorlake Matice čitali o tem strašne reči, ako se le pravčasno narečijo. Ako pa ne, bo pa zanje cela prihodnja zima dolgočasno oblačna.

Ali je biskop zdrav ali ne?

To in še drugo ter ali se sme nositi po zimi majice, bodo čitali naročniki Gorlake Matice v drugem zvezku Bačarjevo zdravniške knjige. Je pa to knjigo kot z boleznijo. Če greš pravčasno k zdravniku, ozdraviš, če se te dni naročiš na knjige Gorlake Matice, jih dobiš v bodoči jeseni, če ne, pa ne.

Rok za grznice podaljšan

Rok za obvezo napravu greznice (gnojnih jam) je podaljšan do 31. decembra 1928. Ta ukrep vlade je jako untešen, ker bi do prejšnjega roka, to je do marca 1928, ne mogli prav vsi zgraditi pravih greznic.

Opozorjamo že sedaj vse one naše kmetovalce, ki nimajo naprav-

ljene pravilne greznice, da začno misliti na to, kako bodo dejali pravčasno na stran potrebnih donar in material za napravo greznice, tako da ne bodo v prihodnjem letu stali kar nenadoma pred potekom roka za napravo greznice in bodo morali takrat v naglici zidati greznice, da se izognejo visokim denarnim globam.

Društvene vesti

— D. K. N. Tommaso. Jutri ob 8. uri se zberejo vsi sponiriki pred kavarno Fabris. Izlet obvezen. Povratek ob 19. uri. S. V.

Iz tržaškega življenja

Iznajdljivi trgovci.

Dne 3. t. m. jutraj je trgovec Josip S., lastnik neke manufakturne trgovine v ulici Istria, javil orožnikom, da so neznani tatovi vložili ponoči v njegovo trgovino ter ukradli za okrog 5200 lir raznega manufakturnega blaga. Orožniki so takoj uvedli preiskavo, ki je imela presenetljiv izid: dovedla je do aretacije okradenca, samega Orožniki so namreč dognali, da je S. le hlinil tatvino z namenom, da bi dobil odškodnino od zavarovalne družbe «Istituto Assicurazioni d'Italia», pri kateri je bil zavarovan proti vlomom. Iznajdljivi trgovec je bil odveden v zapor, čeprav je na vse kriplice trdil, da je nečlovečen.

Posledice padca po stopnicah.

Včeraj popoldne je bila prepeljana v mestno bolnišnico 39-letna zasebnica Marija Gheršan, stanujoča na Corso Garibaldi št. 34. Ženska je doma padla po stopnicah ter se pri tem hudo udarila v prsa. Zdravnik, ki jo je preiskal, je dognal, da ima Gheršanova zlomljeno eno rebro na levi strani prs. Nesrečna ženska je bila sprejeta v kirurški oddelki. Okrevala bo, ako ne nastopijo kake komplikacije, v dveh tednih.

Zlikovci v mesnici.

Ko je mesar Ivan Dapretto včeraj popoldne odprl svojo mesnico v ulici Paduina št. 5, je neprijetno iznenaden ugotovil, da so v njegovi odstodnosti obiskali mesnico neznani «odjemalci», ki so si kar sami postregli; odnesli so 20 kg teletjega mesa in vrhutega so se izpraznili predal za barmom, v katerem pa je bilo le nekaj drobiža. Ker je bila šipa pri vratih razbita in odrinjen zapah, ni bilo težko uganiti, kako so zlikovci prišli v mesnico.

Dapretto, ki je oškodovan za okoli 250 lir, je javil tatvino na orožniški postaji v ulici Chiozza.

Kožuh, ki se ne vrne več.

Trgovec Blaž Pozzetto, stanujoč v Barkovljah — Riviera št. 72 je predvčeršnjim javil tamošnjim orožnikom, da mu je neznan tat, ki se je za hip vtihtal v njegovo stanovanje, ukradel iz prtljage sobi kožuh, vreden kakih 500 lir

Orožniki so takoj začeli poizvedovati za tatami in kožuho, toda do sedaj je bil njihov trud zaman.

Tržaški kazenski senat

Obravnava o milijonskih tatvinah in sleparijah dozoreva. — Jutri objavimo razsodbo.

Včeraj zjutraj so nadleževali svoje govore zagovorniki. Odvetnik Gianini je zopet povzel besedo in govoril pet ur. Obravnava je vedno bolj zamotana in zadobiva v govorih zagovornikov vedno slabše lice. Strvinostne figure točiteljev zadobivajo točnejše poteze, a vedno manj vere. Incident za incidentom prepreda to burno obravnava. Branitelj Gianini zahteva, da državni pravdnik odvetnik Tramby zopet otvori sodno postopanje proti raznim obtožencem, ki so bili izpuščeni že iz preiskovalnega zapora.

Popoldne sta govorila odvetnik Ferrero in odvetnik Kezich. Poslednji je posebno energično nastopil v brambi Scherianza. Zahteval je njegovo popolno opustitev, ker govori o njegovi kazenski odgovornosti le neki konfident policije.

Jutri bo razglašena razsodba. — Neprimeren prostor za razbijanje šip. — Človek, ki išče na sodnji svojo nedolžnost.

Dne 24. decembra p. l., ko so na preturi končale vse dneve obravnave in je tistih par radovednežev že zapustilo mračne hodnike tukajšnje sodnice, je šla sodna postojenka Narciza Pressato zapreti pisarne. Pred vrati dvorane št. 3. je videla človeka, ki je bil očitno pijan in je mrmral nerazumljive besede. Na njen poziv, naj zapusti prostore, je ta človek skočil proti njej in ji v zmešanih besedah začel kriče dokazovati, da ne more zapustiti sodnice, dokler ne najde zopet svoje — nedolžnosti. Strežnica je poklicala v pomoč neke navzočne stražnike, toda to je neznanca tako razburilo, da je začel razbijati kar s kraja šipe na vratih pisarni. Razbil jih je s pestjo in brezmi enajst.

Pozneje se je dognalo da je neznanec že predkaznovani Josip Contus iz Reke. Včeraj se je moral radi tega zagovarjati pred tukajšnjim sodiščem.

Contus priznava dejanje, pravi pa, da je bil istega dne popolnoma pijan in da ni vedel, kaj pravzaprav dela.

Tudi zaslišane priče Narciza Pressato, Josip Mattenani in Ferdinand Drioli povejo po opisu dogodka, da je bil Contus tako pijan, da skoro ni mogel stati na nogah.

Branil je odvetnik Kezich. Sodišče je sprejelo njegovo tezo in obsodilo Contusa z olajšavo polodgovornosti radi prostovoljnega pijanega stanja na 1 mesec zapra, katerega je Contus že odsedel.

TELESNA VZGOJA SPORT

Tehnično vodstvo Hazena.

(Uradno)
Tekme za spominsko ploščo S. U. napovedane za nedeljo 6/2 odpadejo, ker igrišče že zasedeno.

Komisar.
Recol II. — Prosveta II.
Jutri nastopita rezervni četi omenjenih društev v prijateljski nogometni tekmi. Tekma prične ob 13. uri na igrišču »Adrie«.

M. D. Recol.
Navedeni tovariši druge čete se morajo sniti ob 12. uri in pol v svoji popolni opremi na igrišču »Adrie«: Zuljan, Svagelj, Slamit I., Abram, Senica I., Slamit II., Abram, Senica II., Škamperle, Razem II.

Recol — Obzor II.
Dosedanji zmagovalec II. divizije nastopi jutri proti rezervam »Obzora«. Sestavi čet nam jamčita za zanimivo tekmo. Pokazali se bodo v pravi luči predsodki o trdnosti in zmoglosti teh dveh čet. Začetek ob 13. uri na igrišču »Obzora«.

Iz tržaške pokrajine

IZ BORŠTA.

»Vzajemno društvo za zavarovanje goveje živine naznanja svojim članom in prijateljem društva, da se bo redni občni zbor, ki se radi ovr ni mogel vršiti preteklo nedeljo, vršil to nedeljo 6. februarja v istem prostoru in z istim dnevnim redom.

Odbor vabi vljudno vse da se

občnega zbora gotovo udeleže in s tem pokažejo svoje zanimanje in dobro voljo napram društvu. Ne bi bilo prav in lepo, če bi se moral občni zbor spet odnesti radi premelega števila navzočih članov. Zato naj vsak član stori svojo dolžnost.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Mlad samomorilec.

Na svečnico se je zvečer v svoji sobi, kjer stanuje na Stolnem trgu, ustrelil šestnajstletni dijak Filip della Noce. Ko so domačini zaslišali strel iz njegove sobe, so prihiteli in našli dijaka z veliko rano na prsih. Zeleni križ obveščen o tem, je takoj prejel nesrečnega ranjenca v mestno bolnišnico, kjer so se izjavili zdravniki da ne morejo še povedati, ali se jim posreči rešiti mlado življenje. Vzroki samomora so neznani.

KOBARID.

Naš g. poteštast se je izkazal do slej kot razumen in trezen oblastnik, ki je vodil občinske posle v redu in zadovoljstvu za vse. Zato nam je tržanom nerazumljivo, kako je mogel sprejeti odločitev, ki jo je slišala občina z globokim in utemeljenim vznemirjenjem. S februarjem je namreč odpovedal službo priljubljenemu občinskemu slugi Volariču, ki je to službo vršil dolgo vrsto let že pred vojno z veliko verno in na splošno zadovoljnost. Zato utemeljitev, da je za to službo nesposoben, gotovo ne drži.

Domačin je s tem z vso svojo družino vržen na cesto. In to samo zato, da se napravi prostor nedomačinu, ki je imel že celo vrsto služb, a se pri nobeni ni vzdrl vsled svoje nestanovitnosti. Tudi ne razume jezika občinarjev. Kako bo opravljal posle z našimi Drežničani. Svinani in Sužiči?

G. poteštast, vsa občina vzemirjena pričakuje od Vaše uvidenosti in pravicoljubnosti, da ne storite tega koraka, ki bi vrjel senco na vse Vaše stvarno dosedanje delo v korist občine.

Več občinarjev, v imenu vseh.

AJDOVŠČINA.

Bil sem priča precej razburljivemu dogodku. Vedno in vedno se piše po časopisju, opozarjajo se stariši naj pazijo na otroke, naj jih ne puščajo brez spremstva nikamor. Pa je vse zastoj.

Na svečnico me je zvabilo krasno popoldne k izviru Hublja. Veliko sem jih srečal, kateri so ubirali ravno isto pot, posebno dosti pa je bilo otrok. V skupinah so se podali proti glavnemu izviru, ki deluje le v deževnih dneh. Je to žrelo ali kakor imenujemo »luknja« približno kakih 65 m visoka. Dostop do luknje je mogoč od raznih strani, malenkosten za odraslega človeka, dočim je — jaz mislim — za 4-5 letnega otroka skrajno nevaren. Tako se je prigodilo, da je ena skupina sestojela iz treh ali štirih deklic in dveh dečkov starih približno od 4-5 let zgrešila stezo in se naenkrat znašla desno od žrela nad prepadom. Od skupine, katere se je že nahajala na cesti, so pričeli dajati znake, naj se vrnejo. Obstali so na mestu, kakih dvanajst metrov na strmem pobočju nad prepadom. Najmanjši in najmlajši deček pa se je približeval, ne meneč se za druge, vedno bližje prepadu. Naenkrat se mu zdrse in fantek drči proti — prepadu, čigar globočine je gotovo 25-30 metrov. Ostrmelci smo. Ne vem, če je bilo razdalje med njim in prepadom en meter, tam je v neki kotanji obtičal. Najstarejša deklica mu je hitela na pomoč in ga zvelkala višje. Ravno tako so hiteli od raznih strani na pomoč in neki starejši deček ga je prinesel v dolino. K sreči se ni deček med drčanjem prekopicnil, kajti v tem slučaju bi gotovo prešel ono kotanjo in bi telebnil v prepad.

VIPOLŽE V BRDIH.

Požar.

Na svečnico 2. t. m. so tekomaše žalostno začeli biti plat zvona, vsi so se hipno razburili in povpraševali — Kje gori? Žalostna vest, da je v plamenih baraka Ant. Mariniča, je vse pretresla in mnogo jih je od maše hitelo na pomoč, toda zaman. Baraka je bila kmalu vsa v plamenih in rešiti ni bilo mogoče nič razen dveh otrok, tretjega komaj štirimesečnega je zadela strašna usoda. Objel ga je, predno so mogli priti do njega, kruti plamen in ga skoro docela

upepelil. — Uboga Mariničeva družina je sedaj brez strehe in golih rok. Radi tega upam, da mu bodo dobrodušni vaščani pomagali v tej hudi stiski, ki je gotovo strašna za kogar zadene. — Vaščan.

RENČE.

Uprižoritev.

V nedeljo dne 6. t. m. uprižorenski fantje v dvorani Žnidarčič-Delpin javno prireditve. Na vzporedno so: 1) deklamacija iz Dantejeve: Divine Comedije; 2) recitacija iz Cankarjevega: Hlapca Jerneja in 3) Gogoljev: Revizor, komedija v petih dejanjih. Začetek ob petih in pol popoldne. Kdor si želi razvedrila in se hoče pošteno nasmejati, naj ne zamuja redke prilike! Torej v nedeljo vsi v Renčel!

SV. LUCIJA.

Nekaj časa sem smo imeli pri nas zares prav krasne dneve. Zdelo se je, da smo že v zgodnji spomladi. Upali smo, da letos sploh ne bomo imeli zime. Sedaj pa vidimo, da smo se zelo varali. V nedeljo se je namreč nebo kar meni nič tebi nič podoblačilo in začel je naletavati sneg. Zvečer krog šest ure pa je začel padati sneg, kakor bi šlo za stavo. V pondeljek zjutraj, ko smo vsi zaspani pogledali v božjo naravo, se nam je nudil krasen prizor: Krog in krog nas je ležal beli snežec. Nekateri so se ga naveselili — in to so v prvi vrsti otroci — zopet drugim pa je nadvse zoprno. Nad vse koristen pa je sneg za naše njive, ker se zemlja pod snežno odejo odpočije in nabere novih moči za spomlad. Izkušnja nas uči, da je vedno bolj rodovitna ona zemlja, ki je po zimski pokriti s snegom, nego tista, na katero pade malo ali pa sploh nič snega. Zato naši kmetovalci upravičeno tako težko pričakujejo sneg, ker vedo, da jim je le v korist. Tudi za spravljjanje drvi iz gozda je sneg potreben, ker brez tega je delo zelo naporno in otežkočeno. Sneg pa je velikega pomena tudi za zimski sport, za katerega pa se pri nas, žal, nihče ne zanima niti najmanjše.

Ni dolgo tega, ko je »Edinost« pisala, kako velikega pomena za naše zdravje je te vrste sport. Zato priporočam posebno naši mladini, naj se z veseljem oprime zimskega sporta in se okoristi z lepo priliko, ki nam jo audi sneg. — Goriški.

BORZNA POROČILA.

Amsterdam 925-935, Belgija 325-335, Francija 9150-9225, London 113-113.50, New York 23.25-23.40, Španija 390-400, Švica 445-455, Ate-30.75-31.75, Berlin 540-550, Bukarešt 11.75-12.50, Praga 69-69.50, Ogrska 404-413, Dunaj 325-335, Zagreb 40.75-41.50.

Uradna cena zlata (3. II.) lir 451.72.

Odškodninske obveznice L 62.—

Mali oglasi

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, ponk in prevodi v vseh jezikih. 116

ZLATARNA N. Iovatti & Figlio, Trst C. r. 47 (ekerna Rova) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 158

BRIVSKEGA učenca sprejme Ivančič Izidor, brivec, Kanal. 175

DVE PRAZNI sobi, v srodini mesta, se oddata. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 177

DELAUCE, specialiste v delu z železnim betonom, sprejem takoj na delo v Dalmaciji. Jugoslovensko državljanstvo neobhodno potrebno. Predstaviti se podjetji Ceca, Via Battisti 7 od 10 do 11 in od 17 do 18. 178

IZURJENA prodajalka za trgovino z mešanim blagom na deželi se išče. Ponaudbe pod »Prodajalka« na tržaško upravnistvo. 170

BRANILICA IN POSOJILNICA V TOMAJU vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 13. februarja t. l. v prostorih ljudske šole v Tomaju, ob 2. uri popoldne

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnistva.
2. Poročilo nadzo ništva.
3. Potrjenje računov za l. 1926.
4. Volitev načelnistva.
5. Volitev nadzornistva.
6. Slučajnosti.

Pozivljajo se vsi člani, da se udeležijo tega občnega zbora.

(229) Načelnistvo.

VELI TEDEN ÖHLER

Dnevno velikanski navali.
Reklamne cene! Fantastični okras!

Danes odpretje

dobroznane trgovine

z velikansko razprodajo blaga, ki izvira iz velikega falimenta

CENE, KI NE POZNAJO KONKURENCE

Blago za moške obleke iz pristne volne, visoko 148 po L 14.—
Modro in črno blago, najfin. vrste, volneno, visoko 148 po L 18.50

Velikanska izbira blaga fantazija za ženske obleke po L 4.—

PO VIŠJIH cenah kot vsaka druga kupuje srebro, zlato in briljante zlatarna Portici Ponte Fabra. 123

TURKIN H. PETRIČ v Postojni priporoča svojo bogato zalogo ur, zlatih in srebrnih predmetov in raznovrstnih daril.
Zaloga originalnih šivalnih strojev »Singer«. Prodaja tudi na obroke. Poup v vazeju brezplačno. 193

Predno prodaje
KRONE, GOLDINARJE
ZLATO IN SREBRNO
obličite zlatarno 111
v Trstu,
STERMIN Via Mazzini št. 43
kjer dobite najciste cene. — Kupujem — Metke mestne zastavljajnice.

Samo za 10 dni

V želateriji Piazza Cavana št. 6,
ki jo je začasno odstopil lastnik, stavi

LA TESSILE DIFUME V LIKVIDACIJI

na prodaj
vse potrebščine, ki se nahajajo v zalogi.

Ker gre za
PRAVO LIKVIDACIJO,

ki se še ni videla v Trstu, je vabljen cenj. občinstvo, da obiše naše prostore in se prepriča, da je nemogoče najti na tukajšnjim trgu večje prikladnosti, kar se tiče cen in kakovosti blaga.

LIKVIDIRAJO SE:

Moške srajce, angleški zefir . . .	L 12.— do L 18.—
Platno za perilo v raznih visokostih, . . .	2.— " " 5.—
Platno za rjuhe originalno Dowlas visoko 160-200-240-270 . . .	7.— " " 16.50
Platno navadno, za dom, visoko 80 in 150 . . .	2.70 " " 5.50
Blago za prte, debelo, visoko 120 in 150 . . .	7.— " " 7.50
Prtiči 60x60	" " 1.90
Brisače iz gobastega blaga razne velik. . .	2.90 " " 21.50
Robci, moški in ženski, veliki . . .	--30 " " 1.30
Zefir, angleški, za srajce . . .	2.— " " 4.30
Nogavice moške in ženske, iz sukanca in svilene . . .	1.10 " " 8.—
Pullower debeli, volneni . . .	28.— " " 40.—
Izdelki, volneni na kg . . .	" " 50.—
Krpe lanene na meter . . .	" " 4.30

Velikanska izbira volnenega blaga in bombazastega mušlina, angleškega blaga, svilenih šerp, moških kostumov iz škotskega sukanca in svilenih robcev
po neverjetno nizkih cenah. (230)

PODLISTEK (46)

V. I. KRIZANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

Marta se je vrgla k nogam gospodinj in izpregovorila s tresočim se glasom:

— Moram vam povedati to, ker vam olajša dušo in vam povrne srečo: gospod Meier je živ!

— On je živ? — je vprašala Valerija ter se prijel za zaveso, da ne bi padla; — ali bledeš ali govoriš resnico?

— Da, vaša svetlost, to je resnica, njegova rana je bila zelo nevarna, toda ne smrtna; popolnoma je ozdravel in celo... — Ni dogovorila. »Se ženi, je hotela reči, toda ni si upala, ker ni hotela razžalostiti svoje gospodinj in zbuditi v njej ljubosumnosti.

— Odpustite mi, gospodična, — je nadaljevala, — toda jaz vem, da je bil Meier vaš ženin

in vas je ljubil več kakor svoje življenje; njegov sobar Etien je moj ženin; on je stregel svojega ranjenega gospoda, ko je bil Meier v mrzlici; od svojega ženina sem vse zvedela. No, hotela sem vas umiriti z vestjo, da ni Meier še umrl.

Valerija je jedva sopla od razburjenja in se sklonila k sobarici.

— In mi je Etien povedal, kako obupan je bil gospod Meier in se nikakor ni mogel potolažiti, ker je izgubil vas; po cele dneve je blodil okrog kakor obsojenec na smrt in se ni pritaknil jedi, ki so mu jih prinášali, a včasih je bil tako mračen in obupan, da so se bali, da bi zopet ne položil roke nase. Toda Etien in drugi lakaj sta ga vedno skrivaj nadzorovala. Bodite brez skrbi, niti minute ni brez nadzorstva; Etien je zelo dober človek, on čuva gospoda kakor puntico svojega očesa. Danes je prišel za trenutek k meni in mi povedal, da se Meier včeraj ni vrnil iz izprehoda, ampak se dal odpeljati v svojo predmestno letno hišo. Tam je vrt z velikim ribnikom; Etien se je podal tja, da čuva nad gospodom Meierjem, ker ga je zopet napadel obup in

je podoben posmrtni prikazni, kakor se je izrazil vozni lakaj.

— Dobro, Marta, pojdi, — je zašepetala Valerija in se spustila v naslanjač v taknem duševnem stanju, ki ga je težko opisati.

Ni opazila, ko je sobarica odšla; samo ena misel: »Samuel je živ«, jo je vso prevzemala. To, kar je bila senca, — je spet zadobilo barvo in telesnost... In nesrečni blodi okrog kakor obsojenec na smrt in morda se v tem trenutku bavi z mislijo, kako bi zdaj bolj gotovo uničil svoje življenje, ki mu ga je ona zastupila in uničila. Morda ve, da je danes njena poroka, in med tem ko bo v cerkvi prisegala Raulu ljubezen in zvestobo, bo on v obupnem stanju... Valerija je vstala, prišla se je z obema rokama za glavo, obličje ji je gorelo, a srce ji je tako močno bilo, kakor bi se ji hotelo razpočiti, in mraz jo je pretresal po životu. Ali je smela dopustiti samomor, ne da bi ga skušala preprečiti. Povedati bi morala Samuelu, da njena krivda ni bila tako velika, kakor si je on morda domneval. Morala

ga je potolažiti in mu izsiliti obljubo, da se ne bo več poskušal umoriti. Te misli so jo tako razburjale, da ni bila več razsodna in se je udala notranjim pogonom, kar je bilo pač v njenem značaju. V trenutkih silnih občutkov ni znala razsodno misliti in povleklo jo je do najnespametnejših dejanj. Pozabila je na Raula, na poroko, ki se je morala vršiti čez dve uri, na nevarnost, v katero se je podajala; samo en smoter je imela pred očmi, samo ena misel jo je vodila: videti je hotela Samuela, opravičiti se pred njegovimi očmi in mu iztrgati obljubo, da se ne bo več skušal umoriti. Vsa tresoč se, toda s trdno odločnostjo je vstala, se nemirno ogledala okrog sebe, stopila v oblačilnico, naglo vzela velik plašč s kapuho, ki jo je pokrilo do stopal, zagnila obličje s gosto kopreno, vzela denarnico, vzdignila z roko vlečko ter šla v vrt. Nihče je ni zapazil. Služabništvo je bilo zaposleno s pripravami za poroko in je bilo po sobah in v bufetu; tako je prišla neopažena do vrat, ki so peljala na ulico; tam je poklicala voznika ter mu povedala naslov bankirjeve letne hiše.